

INSPECȚIA MUNCII
INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

2050 / 15. FEB. 2018

Către: INSTITUȚIA PREFECTULUI GALAȚI
Ref: Raportare în Comisia de Dialog Social

Stimate domnule prefect,

Alăturat, vă comunicăm lucrarea cu tema "Informare referitoare la rezultatele verificărilor înregistrate cu privire la munca fără forme legale (la negru)."

Cu deosebită stimă,

P. Inspector șef

Viorel Dumitru

Inspector șef adjunct, SSM

Informare referitoare la rezultatele verificărilor înregistrate cu privire la munca fără forme legale (la negru)

Conceptul de muncă nedeclarată (cunoscută și sub denumirea de muncă la negru) reprezintă acea activitate prestată de un salariat pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, fără a fi respectate prevederile legale în vigoare privind încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului individual de muncă. Munca nedeclarată reprezintă elementul central și determinant al controlului relațiilor de muncă.

Cele mai des întâlnite forme sub care se manifestă munca nedeclarată sunt:

- înțelegerea dintre angajator și salariat în urma căreia acesta din urmă acceptă să presteze munca fără încheierea unui contract individual de muncă, fapt care îl privează de drepturile și obligațiile ce decurg din lege;
- neîncheierea contractului individual de muncă pentru perioada de probă;
- utilizarea de către persoanele fizice a unui personal casnic pentru efectuarea unor servicii și lucrări în gospodăriile individuale, fără încheierea unui contract individual de muncă;
- primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților
- primirea la muncă a unui salariat în perioada în care contractul individual de muncă este suspendat
- primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractului de muncă cu timp parțial
- folosirea în mod ilegal a forței de muncă ziliere sau sezoniere (zilieri, ucenici etc.)

Munca fără forme legale constituie un fenomen cu efecte nocive atât pentru angajat și angajator, cât și pentru societate, persoanele care desfășoară în prezent activitate fără contract individual de muncă fiind posibili asistați de mâine.

Munca fără forme legale de angajare are consecințe sociale și economice negative atât

1. pentru persoana care prestează munca

- nu are siguranța plății muncii prestate
- plata se face în funcție de bunăvoința angajatorului și este amânată de acesta
- săvârșește evaziune fiscală deoarece nu plătește contribuții și impozit la sumele încasate

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

-este lipsită de o serie de drepturi ce decurg direct din contractul de muncă, și anume dreptul la protecție socială (pensie, șomaj și sănătate), dreptul la securitate și sănătate în muncă, la concediul de odihnă anual, dreptul la protecție în caz de concediere, dreptul la negociere colectivă și individuală, dreptul la repaus zilnic și săptămânal, dreptul de a constitui sau de a adera la un sindicat, dreptul la informare sau consultare, etc.

-nu beneficiază de vechime în muncă

2.pentru angajatorul, persoană fizică sau juridică care utilizează munca nedeclarată:

-este lipsit de avantajele care decurg din contractul individual de muncă (stabilitatea forței de muncă, specializarea forței de munca, dreptul de a exercita controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu, dreptul de a constata săvârșirea abaterilor disciplinare și de a aplica sancțiunile corespunzătoare, imposibilitatea recuperării unui eventual prejudiciu determinată de dificultatea de a trage la răspundere o persoană care desfășoară activitate fără contract de muncă)

-săvârșește evaziune fiscală deoarece fondurile sociale și bugetul de stat sunt păgubite prin sustragerea de la plata contribuțiilor sociale și a impozitelor

Munca la negru” este o expresie uzuală, care caracterizează o activitate aducătoare de venit , desfășurată fără forme legale privind încadrarea în muncă și nu a avut o definiție în lege.

La data de 07.08.2017 a fost modificată și completată Legea nr.53/2003 - Codul muncii, prin OUG nr.53/2017, introducându-se definiția muncii nedeclarate, care reprezintă:

”a) primirea la muncă a unei persoane fără încheierea contractului individual de muncă în formă scrisă, în ziua anterioară începerii activității;

b) primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității;

c) primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat;

d) primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial”

Munca nedeclarată are efecte negative pe termen scurt dar mai ales pe termen lung, atât pentru individ cât și pentru societate, existând o relație interdependentă între plata contribuțiilor sociale și impozitelor și accesul la drepturile de asigurări sociale și alte măsuri de protecție social.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

Consecințele muncii nedeclarate se reflectă negativ și în economie, prin distorsionarea mediului concurențial. Astfel, angajatorii care utilizează munca nedeclarată au mai puține obligații financiare, aflându-se, prin urmare, în concurență neloială cu acei angajatori care folosesc toate tipurile de resurse și depun eforturi reale pentru respectarea obligațiilor legale ce le revin.

Munca nedeclarată nu se poate manifesta decât cu implicarea celor două părți, respectiv angajatorii și persoanele care desfășoară activitate, având la bază practici neloiale care diminuează simțul responsabilității necesar într-o societate în care o parte importantă a resurselor sunt destinate protecției sociale.

Principala cauză a perpetuării acestui fenomen îl constituie avantajul financiar imediat, obținut atât de către persoana care desfășoară activitate cât și de către angajator, generat de sustragerea de la plata impozitelor și a contribuțiilor sociale.

În conformitate cu Programul Cadru de Acțiuni al Inspecției Muncii și al inspectoratului, de la începutul anului până în prezent au fost organizate acțiuni constând în:

1. campanii naționale privind identificarea cazurilor de muncă nedeclarată în activitatea desfășurată în următoarele domenii de activitate: panificație, transportatori rutieri, construcții, alimentație publică, pază și protecție, spălătorii auto.
  2. acțiuni privind modul în care angajatorii respectă prevederile Codului Muncii - Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
  3. acțiuni privind modul în care angajatorii respectă prevederile Legii nr. 52/2011 modificată și completată privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zile și a normelor de aplicare a acestora.
  4. campanie de informare și conștientizare cu privire la modificarea salariului brut în contextul transferului contribuțiilor sociale obligatorii de la angajator la angajat, conform prevederilor derogatorii de la Legea nr. 62/2011 reglementate prin art. VII din OUG nr. 82/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative, registrul general de evidență a salariaților și transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată, care a început din data de 04 decembrie 2017 a vizat atât persoane fizice, care desfășoară activitate în calitate de salariați cât și angajatori, reprezentanți ai sindicatelor și ai întreprinderilor mici și mijlocii.
- Ca urmare a acestei modificări legislative s-au înregistrat la instituția noastră până la această dată un număr de 104 contracte colective de muncă și 259 acte adiționale la contractele colective de muncă în vigoare.
5. campania de informare și conștientizare privind transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată care se derulează începând cu luna decembrie 2017.
  6. campania pentru verificarea respectării legislației privind angajarea în muncă a cetățenilor străini non UE, inițiată de Inspecția Muncii, fiind verificați un număr de 21 angajatori. Au fost dispuse un număr de 27 măsuri de remediere a neconformităților constatate.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

7. acțiuni săptămânale de control tip „campanie”, în cadrul căreia instituția noastră dedică o zi pe săptămână exclusiv controalelor inopinate pentru identificarea muncii nedeclarate, cu participarea tuturor inspectorilor de muncă din cadrul compartimentului relații de muncă. Controalele realizate în cadrul acestor acțiuni au vizat domeniile de activitate economică în care se constată o incidență crescută a „muncii la negru”, având în vedere informațiile conținute în bazele de date ale inspectoratului precum și constatările anterioare ale inspectorilor de muncă: construcții, comerț, panificație, confecții, angajatori din mediul rural, transporturi, etc.

Identificarea cazurilor de muncă nedeclarată reprezintă unul dintre obiectivele principale ale Inspecției Muncii, având în vedere că măsurile dispuse de către inspectorii de muncă și sancțiunile contravenționale aplicate conduc la descurajarea practicării muncii fără forme legale. În acest sens au fost organizate acțiuni de prevenire și combatere a incidenței muncii nedeclarate la nivelul județului nostru prin implicarea tuturor inspectorilor de muncă din cadrul instituției precum și cu sprijinul altor instituții. Acțiunile de control s-au concentrat pe această problemă, încercând să creștem fondul de timp alocat vizitelor de inspecție și permanentizării campaniilor de inspecție focalizate pe domenii sau zone prestabilite, cu implicarea simultană a mai multor echipe de inspectori de muncă. Acțiunile s-au desfășurat atât în timpul programului de lucru al instituției cât și în zilele de sâmbătă și duminică sau în timpul nopții.

În vederea realizării unor acțiuni cât mai eficiente au fost extinse mijloacele de informare prin:

- campanii de informare atât a angajatorilor cât și a angajaților în legătură cu riscurile muncii fără forme legale;
- folosirea în incinta inspectoratului a unei cutii poștale, unde persoanele interesate pot furniza informații privind munca nedeclarată, fără să își decline identitatea;
- controale de fond și tip "campanii" în sectoarele de activitate cu incidență mare în utilizarea muncii nedeclarate;
- desfășurarea de controale pe baza unor protocoale de colaborare cu alte instituții care dispun de mijloace adecvate în ceea ce privește identificarea persoanelor prezente la lucru (ANAF, Inspectoratul Județean de Poliție, Inspectoratul Județean de Jandarmi, Poliția Locală Galați, Serviciul de Investigare a Criminalității Economice, Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transport Rutier, Serviciul pentru Imigrări al jud. Galați, etc.) ;

În acțiunile realizate în colaborare cu reprezentanții Inspectoratului Județean de Jandarmi au fost verificați un număr de 51 angajatori și s-au aplicat un număr de 13 de amenzi în valoare de 240.000 lei, fiind identificate un număr de 24 persoane ce desfășurau activitate fără să aibă încheiat contract individual de muncă. În anul 2017 au fost verificați împreună cu lucrători ai Inspectoratului Județean de Poliție un număr de 88 agenți economici, și ca urmare a nerespectării legislației muncii au fost aplicate 15 amenzi în valoare de 310.000 lei.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

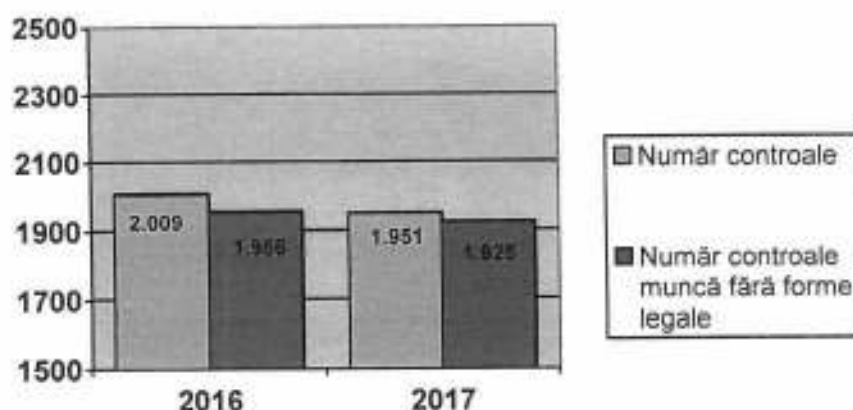
- controale efectuate în comun cu Direcția Regională Antifraudă Fiscală Constanța la un număr de 5 unități, fiind aplicată o sancțiune contravențională, cu amendă de 20.000 lei pentru folosirea unei persoane fără contract individual de muncă.
- mediatizarea sporită a aspectelor negative ale muncii nedeclarate, prin prezentarea în mass media a rezultatelor acțiunilor de control.

Statistic, activitatea inspectoratului în ceea ce privește reducerea incidenței muncii nedeclarate în perioada 2016-2017 este redată în continuare:

Indicator	2016	2017
Nr. controale	2.009	1.951
Nr. controale privind munca „la negru”	1.956	1.925
Nr. măsuri	3.032	2.722
Nr. sancțiuni	842	673
Nr. amenzi	164	127
Valoare amenzi	1.557.200	1.645.800
Nr. persoane „la negru”	652	130
Valoare amenzi munca „la negru”	1.290.000	1.440.000
Nr. sesizări penale privind munca „la negru”	7	1

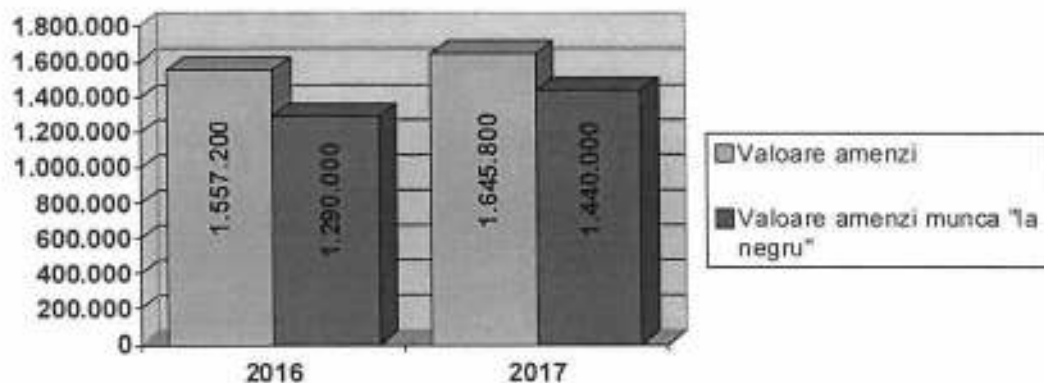
Menționăm că, instituția noastră a formulat sesizări penale în situația în care angajatorii au primit la muncă mai mult de 5 persoane fără încheierea contractului individual de muncă. În anul 2016 au fost formulate sesizări penale privind un număr de 7 angajatori care foloseau un număr de 523 persoane, iar în anul 2017 a fost doar o sesizare în situația unui angajator care folosea un număr de 11 persoane. De la data apariției OUG nr. 53/2017, această faptă a fost dezincriminată ca infracțiune.

Grafic, situațiile privind controalele efectuate în vederea combaterii muncii fără forme legale și sancțiunile contravenționale aplicate sunt prezentate în figurile următoare:

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

În valoarea totală a sancțiunilor contravenționale aplicate în domeniul relațiilor de muncă, ponderea o reprezintă valoarea amenzilor aplicate pentru munca fără forme legale. Astfel, în anul 2016 aceasta a fost de 84% din valoarea sancțiunilor, iar în anul 2017 de 87,5%.

În cursul anului 2016 au fost înregistrate la inspectorat un număr de 672 petiții în 37 dintre acestea fiind sesizată munca fără forme legale, iar în anul 2017 din totalul de 805 petiții, în 31 s-a reclamat munca fără forme legale de angajare.

În urma verificărilor ca urmare a celor sesizate s-a confirmat folosirea muncii fără forme legale în 14 din cele 31 situații reclamate în anul 2017. Facem precizarea că de cele mai multe ori, persoanele care se adresează cu sesizări instituției noastre fac acest lucru după ce au încetat activitatea la angajatorul pe care îl reclamă și de multe ori aspectele semnalate nu pot fi verificate pentru a dispune conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru controlul modului de aplicare a Legii nr. 52/2011 modificată și completată, privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri au fost realizate campanii de verificare a beneficiarilor acestei legi. S-a constatat faptul că toți cei verificați aveau achiziționate registre de evidență a zilierilor, dar au fost și situații în care s-a identificat folosirea unor persoane cu acest statut în alte domenii decât cele prevăzute de lege dar și zilieri neînregistrați în registru, fapt pentru care au fost aplicate sancțiuni contravenționale. Ca urmare a neconformităților constatate în anul 2017 s-au aplicat 14 sancțiuni contravenționale, 13 avertismente și o amendă în valoare de 6000 lei.

Menționăm că identificarea muncii fără forme legale se lovește de multe ori și de zidul indiferenței celor ce acceptă această formă de muncă. Raporturile de muncă ascunse, nedeclarate, neînregistrate, nedescoperite îngreunează foarte mult activitatea de control.

Mecanismul administrativ-contravențional actual de depistare a muncii fără forme legale se bazează și pe ceea ce declară persoanele ce desfășoară activitate în fișa de identificare completată cu privire la semnarea sau nu a contractului individual de muncă.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ GALAȚI

În acțiunile de control au fost situații în care, persoanele care prestau activitate nu au conștientizat aspectele negative ale muncii nedeclarate și nu au colaborat pentru efectuarea verificărilor, astfel:

- au părăsit, din proprie inițiativă sau la indicația patronului sau șefului direct, locurile de muncă și zona controlată;
- nu au recunoscut calitatea de lucrator, încercând să o înlocuiască cu cea de partener de afaceri, client, prieten, rudă, etc.;
- au refuzat să dea declarații scrise inspectorilor de muncă;
- au refuzat să se identifice și să discute cu inspectorii de muncă, motivând că nu pot întrerupe lucrul;
- și-au retras sau și-au schimbat declarațiile în fața instanței de judecată, în cadrul procesului intentat pentru anularea actului de sancționare.

Conform prevederilor legale în vigoare, constituie contravenție și se sancționează persoana fizică care prestează activitate fără încheierea unui contract individual de muncă.

Precizăm faptul că împotriva proceselor verbale de constatare și sancționare a contravențiilor încheiate de inspectorii de muncă în cazul identificării persoanelor fără forme legale de angajare sunt formulate de către contravenienți plângeri în instanță.

Toate informațiile, sesizările, au fost verificate operativ în teren și s-au aplicat sancțiunile prevăzute de lege atunci când acestea s-au confirmat.

În combaterea muncii „la negru” nu mai este loc de prevenție, subiectul este arhicunoscut, așa încât, inspectorii de muncă au acționat cu toată exigența pentru sancționarea faptelor constatate.

Este necesar ca, împreună cu patronatele și cu sindicatele să inițiem acțiuni de conștientizare a angajatorilor referitor la ceea ce înseamnă munca „la negru”, evaziunea fiscală și să contribuim la schimbarea atitudinii generale în ceea ce privește folosirea forței de muncă.

Acțiunile de combatere a muncii fără forme legale și de conștientizare a angajatorilor și lucrătorilor în ceea ce privește necesitatea respectării prevederilor legale în domeniul relațiilor de muncă vor continua, atât prin acțiunile curente ale inspectorilor de muncă cât și prin acțiuni desfășurate în baza protocoalelor încheiate cu alte instituții ce pot sprijini inspectorii de muncă în verificările efectuate, ceea ce va conduce la transformarea muncii nedeclarate în muncă cu forme legale de angajare și creșterea numărului contractelor de muncă înregistrate în registrul general de evidență a salariaților, precum și protecția salariaților și a angajatorilor.

Ne propunem o colaborare mai intensă cu organizațiile sindicale și patronale în direcția informării reciproce cu privire la cazurile de folosire a muncii nedeclarate.

P. Inspector Șef,
Viorel Dumitru
Inspector Șef adj. SSM

